

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 din (za inozemstvo: 210 din), za 1/2 leta 90 din, za 1/4 leta 45 din, mesečno 15 din. Tedenska izdaja za celo leto 50 din. Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.953.

Izhaja vsak ponedeljek, sredo in petek

Liubliana, ponedeljek 11. julija 1938

Cena posamezni številki din 1'50

Naše narodno premoženje

Prvo leto gospodarskega zboljšanja smo že slišali razveseljive ugotovitve, da se je naš jugoslovanski narodni dohodek popravil in spet zvišal skoraj za eno tretjino. Skupni narodni dohodek je bil namreč padel v letih krize v primeri z letom 1929. že na polovico. Tako močno je padel dohodek samo v nekaterih agrarnih državah. Zvišal pa se je narodni dohodek spet prav zaradi boljših cen kmetijskih pridelkov, pri nas zlasti zato, ker smo imeli dobre letine v času, ko so bile drugod slabe. Kot splošni vzrok za delno zboljšanje in konjunkturo v vsem svetu pa velja dvig cen za surovine, ki ga je povzročilo pospešeno oboroževanje velesil. Ob trajajočih naštetih pogojih bi moral naš narodni dohodek še dalje naraščati, ni pa nikakor še upravičen glede tega nekritičen optimizem, kakršnega smo morali že prvo leto zavrniti. Posebno je treba upoštevati dejstvo, da je dolgotrajna kriza naše dežele popolnoma izžepala in vzela zasebnemu domačemu gospodarstvu vso oporo. Znano je, da so vse vrste zasebnega gospodarstva utrpeli velike izgube in so se zapirli nešteti obrati, drugi so se pa mogli vzdržati le še s tem, da so načeli rezerve in poslovali s skrajnimi omejitvami.

Konjunktura oboroževalnih surovin in kmetijskih pridelkov bi nam bila lahko dala še večji dobiček, ki smo ga bili že prav potrebni, seveda če bi bili mi nanjo že kaj pripravljeni in če bi stopili v zboljšano zunanjo trgovino organizirani. Da se to ni zgodilo, vemo vsi in poznamo že dolgo tudi vzroke slabe organizacije kot posledice sterilnega centralizma, ki je rušil dobro voljo ljudi in zaviral sleherni samostojen poskus. Slabo smo pa bili pripravljene tudi zato, ker se je pri nas vedno le fiskalno ocenjeval in pričakoval od leta do leta večji narodni dohodek, nič se pa ni medtem delalo zanj. Ni se mislilo na to, da so za dviganje narodnega dohodka neobhodno potrebne mnoge podlage, predvsem seveda glavni sestavini gospodarstva: narodno premoženje in gospodarska delavnost.

Če danes pomislimo nazaj na to, se nam prav nič čudno ne zdi, da naše gospodarstvo ne uspeva in da ni uspevalo tako, kakor bi moralo, da bi lahko prehranilo vse prebivalstvo in mu v letih večjega uspeha omogočilo še postopno zboljšanje življenjskega standarda. Saj smo tako rekoč vsi že obupali ob samem problemu, kako najti pot k večji in smotrnejši gospodarski delavnosti, ki je bila že do konca ohromela. Vsi smo videli rešitev takrat naravno v večji delavnosti, ki smo se je bili v dobi prejšnjih konjunktur privadili. Toda leka za iznajdbo poti do večje delavnosti ni bilo. Ni bilo niti te pomoči, ki so si jo drugi narodi spretno iznašli sami, s tem da so našli pot do načrta in do organizacije dela. Vsi smo takrat rotili odločujoča mesta in klicali javno pomoč in jo obsojali, ko ni nastopila.

Vsi smo poznali in še pomnimo moč, ki jo ima gospodarska delavnost in z njo združen večji promet. Končno se je po 5 letih delavnost spet povečala in rasla nekaj časa, v zadnjem času pa znova

pada in bi ne bilo čudno, če bo še bolj padla. Na delavnost vplivajo mnogi vojni, a nič manj tudi mirovni činitelji. Iz tega nastaja šele celotni pojem o razvoju narodnega državnega gospodarstva in ta razvoj je — kot vidimo v sedanjem boju velesil — odvisen pred vsem drugim od velikosti, vrednosti in uporabnosti narodnega premože-

nja. Na te temelje gospodarstva se moramo torej navaditi misliti in jih gojiti. Bojimo se pa, da je resnica glede vsega našega, posebno pa še glede slovenskega narodnega premoženja dosti hujša ko glede razvoja delavnosti in rastočega narodnega dohodka. Kajti mirno smemo reči, da so leta krize načela ne le našo narodno zemljiško

posest, temveč nam uničila že tudi večinoma ves inventar, ki ga bo težko obnavljati. Iz teh vprašanj narodnega gospodarstva pa tudi lahko razumemo, do kod bi utegnil še segati pri nas tuj gospodarski vpliv in nenadzorovan tuj kapital, če si ne bomo izdelali točne statistike in vzgajili več smisla za gospodarstvo.

zbor je nato prešel na I. točko dnevnega reda: na poročilo predsednika Vidmarja. Njegovo krasno sestavljeno poročilo je bilo ponovno pretrgano z glasnim odobravanjem. O delu lesnega odseka in stanju lesne trgovine je podal temeljit referat podpredsed. Škrbec.

Soglasno je odobril zbor nato računski zaključek za l. 1937. in proračun za l. 1938., o katerem je poročal blagajnik g. Fabiani. V imenu nadzorstva je predlagal g. Logar absolutorij predsedstvu zveze in blagajniku. Predlog je bil soglasno sprejet.

Nato je občni zbor soglasno odobril predlagano spremembo pravil.

V imenu občine Dol. Logatec je pozdravil občni zbor župan Gabriel Oblak. Njegove tople besede so bile sprejete z glasnim odobravanjem.

Nato je prečital tajnik Šmuc resolucije, ki so bile prav tako soglasno in z odobravanjem sprejete.

Pri slučajnostih je poročal g. Florjančič o »Trgovskem listu«. Njegov referat je bil sprejet od zborovalcev z glasnim odobravanjem.

Ko se je še sklenilo, da bo prihodnji občni zbor Zveze v Murski Soboti ob otvoritvi tamkajšnjega »Trgovskega doma«, se je predsednik Vidmar iskreno zahvalil Logatčanom za lepo gostoljubje, zlasti predsedniku združenja Stanku Lenarčiču. Zahvalil pa se je tudi vsem delegatom za udeležbo in lepo sodelovanje na zboru, ki je omogočilo, da so bili vsi sklepi soglasni. Nato je zaključil občni zbor.

Občni zbor Zveze trgovskih združenj

V lepem Logatcu so se v soboto zbrali delegati vseh slovenskih trgovskih združenj, da na občnem zboru svoje osrednje bojne organizacije — Zveze trgovskih združenj — ponovno manifestirajo svojo popolno solidarnost in poudarijo svoje že tolikokrat naglašene zahteve. Občni zbor sam je potekel v najlepši harmoniji, prav tako tudi predkonferenca ter so bili prav vsi sklepi soglasni. Posebej moramo naglasiti tudi dobro udeležbo na občnem zboru, saj je bilo zastopanih 27 trgovskih združenj, združenje v Slov. Konjicah pa je svojo odsotnost opravičilo.

Obširno poročilo o občnem zboru objavimo v petkovi številki, za danes se omejujemo le na kratko poročilo o vseh logaških zborovanjih.

V soboto dopoldne je bila v Sokolskem domu v Logatcu seja predsedništva Zveze. Sejo je vodil predsednik Vidmar, ki je naprej podal predsedniško poročilo, nato pa tudi poročal o spremembi pravil. Po njegovem referatu se je vršila daljša debata, katere so se udeležili gg. Fazarinc, Ceh, Senčar, Kobe, Kocjančič, Škrbec, Ratej in drugi. Glavni namen pravil je, da se poslovanje Zveze poenostavi in kontakt s podeželskimi združenji poglobi. Z odobravanjem je bilo sprejeto tudi poročilo blagajnika g. Fabianija. Soglasno so se rešila tudi neka personalna vprašanja.

V soboto popoldne je bila predkonferenca. Po poročilu predsednika so se v podrobnostih proučile predlagane spremembe pravil. Na čelu Zveze bo odslej glavni odbor, ki bo štel 29 članov (vsako združenje bo imelo enega zastopnika) ter predsedstvo. To tvorijo predsednik, dva podpredsednika in blagajnik. Glavni odbor izvoli iz svoje srede ožji odbor (eksekutivno), ki šteje skupno 12 članov (predsedstvo in po štiri delegate iz bivše ljubljanske in mariborske oblasti). Ta sprememba pravil je bila soglasno odobrena, nakar je bilo soglasno sprejeto tudi poročilo o računskem zaključku za leto 1937. ter o novem proračunu. Obe poročili je podal blagajnik g. Fabiani. Soglasno je bil sprejet tudi predlog nadzorstva o podelitvi absolutorija predsedstvu in blagajniku.

Nato so se obravnavali številni predlogi posameznih združenj. Izvolil se je poseben odbor, ki je na podlagi teh predlogov sestavil resolucijo.

Zvečer je logaško združenje pripravilo zabavni večer v Sokolskem domu. Večer je bil odlično pripravljen, vse točke programa izvrstne in tudi postrežba odlična, da je takoj zavladalo navdušeno razpoloženje. Večera so se v lepem številu udeležili tudi oficirji, ki jih je trgovstvo prav priskrbelo pozdravilo. V imenu domačinov je

spregovoril na večeru pozdravno besedo predsednik logaškega združenja nar. posl. Slavko Lenarčič, zahvalil pa njemu in vsem Logatčanom za gostoljubje predsednik zveze Stane Vidmar. Glavni del umetniškega programa sta izpolnila gg. Gostiša in Lupša. Zapela sta več pesmi dovršeno lepo in zadivila vse poslušalce, da sta morala nekaj pesmi ponoviti, zlasti dует iz »Prodane neveste«. Obema pevčema se obeta še velika bodočnost. Domači orkester pod vodstvom dr. Kraševca je odlično pripomogel, da se je zabavni večer v resnici v vsakem pogledu posrečil. Hvala vrlim Logatčanom za lepe ure, ki so jih pripravili udeležencem občnega zbora.

V nedeljo dopoldne je bil slavnostni občni zbor Zveze. Ker so se vsa vprašanja temeljito predebatala že na predkonferenci, so bili vsi predlogi sprejeti soglasno in brez debate.

Občni zbor je otvoril predsednik

Zveze Stane Vidmar, pozdravil vse navzočne goste in delegate ter predlagal, da se pošlje vdanostna brzojavka kralju Petru II. (glasni živio-klici) ter pozdravni brzojavki bolgarski Zvezi trgovskih združenj v Sofiji ter Centralnemu predstavništvu v Beogradu.

Nato je pozdravil zastopnika bana sreskega načelnika dr. Maležiča, zastopnika Zbornice za TOI, predsednika trgovskega odseka Albina Smrkolja ter tajnika zbornice dr. Ivana Plessa. (Oba je zbor pozdravil z glasnim ploskanjem.) Nadalje je pozdravil zastopnika Društva industrialcev in veletrgovcev g. Lavriča. Predsednik Vidmar je nadalje sporočil, da je pozdravil občni zbor predsednik Zbornice Ivan Jelačin, ki se pa zaradi zrahljanega zdravja ni mogel udeležiti občnega zbora.

V imenu bana je nato pozdravil občni zbor načelnik dr. Maležič, v imenu Zbornice pa predsednik trg. odseka Albin Smrkolj. Občni

Pomembne izjave predsednika vlade ob priliki svečanosti v Skoplju

Predpreteklo nedeljo je predsednik vlade dr. M. Stojadinović sprejel v kabinetu bana vardarske banovine večje število gospodarstvenikov iz Skoplja in iz vse banovine in posvetil vse popoldne gospodarskim vprašanjem Juga. Sprejel je na znanje poročilo predsednika Trgovsko-industrijske zbornice v Spolju, podpredsednika in tajnika zbornice in industrijev iz Skoplja o potrebah vardarske banovine, dalje poročilo obrtnikov, poročilo predsednika Pokrajinske zveze združenj gostilničarjev kraljevine Jugoslavije o položaju hotelirstva. V govoru pred zastopniki našega gospodarstva na jugu je predsednik vlade izjavil, da bo v Skoplju osnovan »Gospodarski inštitut«, ki bo delal za gospodarsko pospeševanje vardarske banovine. Naglasil je, da se vlada nahaja zdaj v času polnega dela in da je do volitev še celo leto dni.

Govoril je o posojilu štirih milijard dinarjev, ki so zagotovljene za narodno gospodarstvo, dotaknil se je izseljevanja muslimanov iz naše države v Turčijo, kar zlasti zanima Južno Srbijo; tudi agrarno vprašanje bo rešeno pravično in lojalno proti vsakemu državljaniu. Gospodarski inštitut, v katerem bodo strokovnjaki, bo skrbel za vprašanja tobaka, riža, opija, bombaža, sviloprejk itd.

Predsednik vlade je sprožil novo hidrocentralsko v Treski pri Skoplju, ki si jo je mesto sezidalo s pomočjo 36 milijonskega posojila DHB. Stroški znašajo 22 milijonov

dinarjev ali pri jakosti 6 tisoč konjskih sil po 4100 din na k. silo. Važnost te naprave je podčrtal v svojem govoru tudi minister D. Stošović.

Banket Trg.-ind. zbornice v Skoplju

Na čast visokim gostom je priredila Trg. industrijska zbornica banket v hotelu »Srpski kralj«, katerega so se udeležili tudi vsi zbornični svetniki. Zdravico je izrekel podpredsednik Hadži-Dragi Patrnogić, za njim pa so govorili zastopniki mest iz vardarske banovine.

Dr. Stojadinović je v svojem zahvalnem govoru izrekel med drugim sledeče pomembne besede: Skrivnost mojega uspeha je morda v tem, ker sem vedno posvečal pozornost željam naših pridobitnikov in ker sem se s svojimi kolegi v vladi trudil za pravilno rešitev vseh gospodarskih vprašanj naše države. To sem delal zato, ker sem šel skozi praktično šolo življenja, prišel iz vaših vrst, v katerih veljajo pravila, da se ve, kaj je podpis in kaj je rok, toda v katerih se vedno ve, kaj pomeni dana beseda.

Mislim, da ne izdam nobene skrivnosti Narodne banke, če povem, da je njena zlata podloga v zadnjem času narasla za polni dve milijardi dinarjev. (Burno odobravanje.) Napravilo se je že mnogo, a treba je storiti še dosti. Toda jaz sem uverjen, da bodo pridobitniki našli kakor doslej polno razume-

vanje kraljevske vlade, zato pa apeliram tudi na vas, da vedno v polni meri podpirate kraljevsko vlado; tako bomo z združenimi silami storili za našo državo vse tisto, kar ji žele njeni najboljši sinovi.

Za odziv na vabilo zbornice za ta večer se je zahvalil dr. Stojadinoviću predsednik zbornice g. Žerajić, ki je sporočil tudi razveseljivo obljubo predsednika vlade, da dobi Skoplje v najkrajšem času avtomatično telefonsko centralo, radio-stanico in ojačenje telefonske zveze z Beogradom, kar bo pomagalo gospodarstvu vse Južne Srbije.

Knjiga o III. vsedravnem trgovskem kongresu v Ljubljani

ima več ko 140 strani ter obsega celotno poročilo o kongresu. V knjigi so objavljeni vsi referati dobesedno, večinoma pa dobesedno tudi vsa debata in ima tudi več slik.

Ta knjiga bo najlepši spomin na veliki in uspešni ljubljanski kongres ter si jo bo gotovo nabavil vsak zaveden trgovec. Cena knjige še ni določena, vendar pa bo zelo nizka.

Ker bo tiskano le omejeno število izvodov, naj si jo vsak takoj naroči pri Zvezi trg. združenj v Ljubljani. Naj tudi vsak sporoči, če hoče imeti knjigo vezano ali kartonirano.

Delo davčnih odborov

Davčna uprava za mesto v Ljubljani razglasa:

Pred davčnim odborom se bodo obravnavali predlogi davčne uprave za sledeče pridobitne stroke: dne 25. julija ob 8. uri: notarji in odvjetniki; 25. julija ob 10. uri: zdravniki in dentisti; 25. julija ob 12. uri: inženirji, arhitekti in geometri; 26. julija ob 8. uri: čevljarji, krojači, šivilje; 27. julija ob 8. uri: brivci, pleskarji, pečarji, krovič, vodnjakarji, krznarji, tkalci, klobučarji, knjigovezi, kartonaža, fotografi, urarji, zlatarji, pasarji, razni, borzni senzali, car. posredniki, umetniki, priv. učitelji, babice; 28. julija ob 8. uri: modistinje, pletilje-vezilje, mizarji, lesna stroka-razni, slašičarji-medičarji, peki; 29. julija ob 8. uri: sedlarji, torbarji, ščetarji, tapetniki, ključavničarji, kleparji, kotlarji, vodov. instalaterji, kovači, mehaniki, elektroinstal. zidarji mojstri; dne 30. julija ob osmih: mesarji, dimnikarji, razni (steklarji, uglaš. klavirjev, izdelovalci cementnih predmetov, štukaterji, vulkanizerji, izdelovalci glasbil barvarji, kamnoseki, akcid. tiskarne, izdelovalci pogrebni potrebščin, plomb, grafični ateljeji, izdelovalci kemičnih produktov, dežnikarji, uničevalci mrčesa, izdelovalci luga itd.).

Dne 1. avgusta ob 8. uri: gostilne od črke A do vštete črke S; 2. avgusta ob 8. uri: gostilne od črke Š do konca, delikatese, vinotoči, kavarne, trgov. z alkohol. in brezalkoholnimi pijačami, soda-vičarji; 3. avgusta ob 8. uri: trgovine z mešanim blagom; 4. avgusta ob 8. uri: modno blago, kramarije, manufaktura, trgovina z železino; 6. avgusta ob 8. uri: trgovine z usnjem in čevlji, trgov. z zeljem, trgovine z deželnimi pridelki, vrtnarji, trg. s suho robo in kurivom; 8. avgusta ob 8. uri: galanterije, agenture-komisije, prevozniki, modistinje; 9. avgusta ob 8. uri: lekarne, drogerije, menjalnice, kino, trafike, teh. električni predmeti, stroji in vozila; 10. avgusta ob 8. uri: razna obrtna podjetja, narodno zdravje, starinarji, urarji, zlatarji, pasarji, optiki, fototrgovine, graverji, puškarji, krznarji, razne trgovine, stavbeniki; 11. avgusta ob 8. uri: trgovine z lesom, časopisi-revije, vsakovrstna podjetja, tovarne večje in manjše.

Resolucija

III. vsedravnega kongresa slašičarjev

Dne 8. junija se je vršil v dvorani zbornice za TOI v Ljubljani III. vsedravnega kongresa strokovne zveze slašičarjev in medičarjev.

Na koncu je bila sprejeta tale resolucija:

Poglavitno zlo, pod katerim trpi slašičarska obrt v naši kraljevini, je šušmarstvo, ki grozi udušiti to važno panogo naše domače delavnosti. V zadnjih letih so se posebnostno uveljavili tako zvali orientalski slašičarji, ki do leta 1927. niso imeli značaja obrtnikov. Za njimi so v slašičarsko obrt začeli posegati peki, gostilničarji in lastniki bifejev. Največ škode trpe slašičarji zaradi nerodne stilizacije točke 64. čl. 28. obrtnega zakona, ki označuje izdelovanje sladoleda kot neko posebno obrtno delavnost, čeprav predstavlja sladolead samo sezonski artikel, ki je bil domena slašičarjev, odkar obstoji njihov stan. Po točki 4. čl. 76. vladnega predloga za spremembo obrtnega zakona bodo smele v bodoče tudi gostilne, kavarne, bifeji in obrati sorodnih strok izdelovati slašičarske proizvode. Ista točka uvršča slašičarne med gostinske obrate. Slašičarji zahtevajo, da se vse takšne spremembe zakona ukinemo. Prav tako je nujno, da se čimprej izda zakon o pobijanju šušmarstva. Prepove naj se tudi izdelovanje in prodaja slašičarskih izdelkov po mlekarinah, barakah itd.

Na naslov „Ljudskega glasa“

Zadnji »Ljudski glas« se je tudi v dveh noticah dotaknil vsedravnega trgovskega kongresa v Ljubljani. Pričakovali smo, da bo kot načelen list objektivno razpravljalo o sklepih in referatih kongresa in da bo s svojim pisanjem pripomogel k razčiščenju aktualnih gospodarskih vprašanj. Saj so na vse zadnje delavci prav tako živo zainteresirani na tem, da se naše gospodarstvo prav in dobro vodi. Namesto tega pa je »Ljudski glas« reagiral na naš kongres čisto demagoško in po onem znanem receptu skrajnih delavskih agitatorjev, ki mislijo, da se more agitirati za svojo organizacijo le s hujškarijami proti podjetniku.

Tako daje »Ljudski glas« eni notici naslov »Trgovci proti zadrugam«, in sicer samo zato, ker je predsednik Stane Vidmar dejal, da se mora novi zadrugi zakon spremeniti. Če pa je »Ljudski glas« bral vse, kar je govoril g. Vidmar o zadrugah in zadrugnem zakonu, potem mora tudi vedeti, da ni g. Vidmar nastopil proti zadrugam kot takšnim, temveč le proti neupravičenim privilegijem nabavljalnih in konsumnih zadrug, ki te privilegije dostikrat izkoriščajo tudi za umazano konkurenco. Nasprotno so trgovci na svojem kongresu izrečno poudarili, da prav

nič ne nasprotujejo produktivnim, kmetijskim in drugim obče koristnim zadrugam in da tudi ne ugovarjajo, če imajo te zadruge posebne privilegije. Torej ne proti zadrugam, temveč proti privilegijem onih zadrug, ki so postale čisto navadne trgovine! To pa je čisto nekaj drugega, kakor pa je trdil »Ljudski glas« in ki bi zato tudi moral svojo notico popraviti, če hoče uživati sloves objektivnega in resnega lista.

V drugi notici se dotika »Ljudski glas« izvajanj predsednika Vidmarja glede reforme obrtnega zakona. Med drugim citira izjavo g. Vidmarja, da je bil obrtni zakon sestavljen v dobi gospodarskega poleta, ko se ni moglo računati z vsemi izrodki, ki jih je prinesla poznejše svetovna gospodarska kriza in ki je ustvarila tudi v trgovini nevzdržne razmere. Da so ta izvajanja g. Vidmarja absolutno pravilna, mora potrditi vsak objektivni človek. »Ljudski glas« pa sploh ne izreka svojega mnenja o tej sodbi g. Vidmarja, temveč kar kratkomo zapisuje, da ta izjava jasno kaže, da hočejo trgovci z reformo obrtnega zakona poslabšati položaj vajencev in pomočnikov.

V resnici smo radovedni, na ka-

teri podlagi si upa »Ljudski glas« zapisati to trditev. Ves smisel izvajanj g. Vidmarja je vendar ta, da se mora obrtni zakon reformirati zato, ker ne ustreza sedanjemu gospodarskemu stanju, ki je danes drugačno, kakor pa je bilo pred krizo. Reforma obrtnega zakona naj ima zato ta namen, da olajša poslovanje v trgovini. Ali je to morda v nasprotju z interesi vajencev in pomočnikov? Ali ni nasprotno res, da se bo vajencem in pomočnikom tem bolje godilo, čim bolj bo cvetela trgovina? Samo cvetoča trgovina more vendar zaposliti ljudi, če pa trgovina propada, potem bo padlo tudi število trgovin in brez zaslužka bo ostalo ne samo polno trgovcev, temveč še več trg. pomočnikov. Vsaj »Ljudski glas« bi lahko razumel to socialno resnico.

Ne bomo prišli nikdar naprej, dokler bomo smatrali za višek politične modrosti, da drug drugega oviramo ali da celo drug proti drugemu hujškamo. Če misli »Ljudski glas«, da ni bilo kaj prav, kar se je govorilo na trgovskem kongresu, naj to odkrito in objektivno in stvarno pove, s takšnimi neobjektivnimi noticami, kakor sta obe citirani, pa ne bo koristil nikomur, ne pomočnikom in ne vajencem, še najmanj pa — sebi.

Razvoj državnih financ Proračunski presežek 1.306,14 milijonov din

Po uradnih podatkih finančnega ministrstva je znašala vsota državnih izdatkov v mesecu aprilu in maju 1.514,83 milijonov dinarjev v primeri z odobrenimi 2.030 milijoni dinarjev ali 74,62 %. Za osebne izdatke je določeno 917,14 milijona, a porabljeno 875,46 milijona ali 95,45 %. Za materialne izdatke je določeno 1.112,86 milijona, a porabljeno 639,37 milijona ali 57,45 % od določenih kreditov. Vsota neizkoriščenih kreditov znaša 515,17 milijona dinarjev.

V istem času je bilo resničnih državnih dohodkov 1.878,26 milijona od določenih 2.030 milijonov ali 92,52 %. To pomeni, da je bilo dohodkov za 151,74 milijona manj kot se je predvidevalo. Z ozirom na to, da je bilo v aprilu in maju od določenih vsote potrošeno za državne izdatke vsega 74,62 %, se navzlic temu nedostatku v dohodkih pojavlja za 363,43 milijona več dohodkov.

V času od aprila 1937 do maja 1938 je po proračunu za l. 1937/38. dosegla vsota državnih izdatkov 10.651,73 milijona ali 96,81 % od določenega kredita 10.910 milijonov. Za osebne izdatke je določeno 5.087,98 milijona, porabljeno pa 5.158,64 milijona ali 101,39 %. Za materialne izdatke je po proračunu odobrenih 5.822,01 milijona, porabljeno pa 5.408,08 milijona ali 92,80 %. Na ta način je ostalo neizrabljenih za 348,27 milijona dinarjev.

Državnih dohodkov se je v tej dobi določilo 10.910 milijonov, v resnici pa smo imeli 11.867,87 milijona dinarjev ali 108,78 % dohodka. Resnični dohodki so presegli proračunsko cenitev za 957,87 milijona dinarjev. Ko pa od vsote resničnih dohodkov odbijemo znesek izvršenih izdatkov za dobo od aprila 1937. do maja 1938., ki znaša 10.561,73 milijona, tedaj pa dobimo razliko 1.306,14 milijona dinarjev kot proračunski presežek. Iz te vsote se plačujejo državne obveznosti za naslednji mesec za plače, ki se izplačujejo vnapij, kakor tudi izdatki izven proračuna po pooblastilu finančnih in drugih zakonov.

Čeprav so državni dohodki za prva dva meseca 1938./39. znašali

za 151,74 milijona manj kot se je predvidevalo, so ti vendarle za 148,05 milijona dinarjev večji, kot pa so bili v istih mesecih proračunskega leta 1937/38. V primeri z aprilom in majem 1937. so se dohodki pri splošnih neposrednih davkih zvečali za 39,54 na 251,77 milijona, pri izrednih davkih za 4,14 na 25,25 milijona, pri trošarinah za 24,79 na 166,24 milijona, pri taksah za 21,87 na 201,97 milijona, pri carinah in carinskih taksah za 11,79 na 181,59 milijona, pri monopolu za 14,17 na 333,16 milijona, pri železnih za 26,39 na 373,02 milijona, pri pošti, telegrafu in telefonu za 18,47 na 91,94 milijona, pri rudnikih za 13,57 na 56,44 milijona, pri raznih malih dohodkih za 7,82 na 14,21 milijona dinarjev.

Dohodki so istočasno padli pri

Poštni hranilnici za 9,07 na 6,93 milijona, pri državnem posestvu »Belje« za 4,34 na 3,24 milijona, pri tvornici sladkorja na Čukarici za 1,73 na 1,69 milijona, pri gozdovih za 1,36 na 9,82 milijona din.

V štirinajstih mesecih proračunskega leta 1937/38. v primeri z isto dobo 1936/37. so se zvišali resnični drž. dohodki za 1.466,55 na 11.867,87 milijona dinarjev. Povečanje je nedvomno splošno, in sicer posebno pri neposrednih in posrednih davkih, pri monopolu, državnih železnih, pri pošti, telegrafu in telefonu, pri gozdovih in rudnikih in znaša skupno 1.519,86 milijona dinarjev. Manjši so bili dohodki samo pri Poštni hranilnici, pri drž. posestvu »Belje«, tvornici sladkorja na Čukarici in direkciji morskega prometa skupno za 53,31 milijona din.

Nemški sporazum z Anglijo

Finančna in trgovinska pogajanja med Nemčijo in Anglijo so dala ugodne rezultate. Glede avstrijskih posojil je obveljalo po nemških poročilih nemško stališče, vendar pa je Nemčija pripravljena prepustiti angleški vladi takšne zneske izvoznih deviz, da bo z njimi lahko plačevala obresti omenjenih posojil lastnikom obveznic v Angliji.

Z novim sporazumom je tudi novno urejena obrestna služba za nemška posojila in za nezajamčeno posojilo Avstrije iz l. 1930. Za Dawesovo posojilo in to avstr. posojilo se znižajo obrestovanje od 7 na 5 %, za Youngovo od 5 1/2 na 4 1/2 %. Razen tega se znižajo obresti nemških zasebnih dolgov na polovico.

Blagovna izmenjava je postavljena s tem sporazumom na širšo podstavo in obeta znatno povečanje prometa v interesu obeh držav. Nemčija mora porabiti 60 % izvoznega dohodka od Anglije za uvoz angleškega blaga, 40 % pa bo dobivala za kritje finančnih obveznosti in v devizah. Za nakupe prostega blaga na londonskem trgu sme od 60 uporabiti samo 5 %. Zagotovljeno pa je Nemčiji, da se ob znižanju prometa

40 % na devizna kvota ne zniža po vrednosti.

Nemčiji je s tem zagotovljen reden dotok angl. deviz. Nasprotno pa tudi ne bo mogla tega dotoka povečati, čeprav bi se zvišal vzajemni blagovni promet.

Po izjavi angl. ministra Simona si je Anglija s tem sporazumom hotela zagotoviti dosedanj izvoz v Nemčijo. Z nadaljnjimi pogajanjmi naj se odnosi še po možnosti zboljšajo. Sporazum Anglije z nemško državo pa je močno odjeknil v vseh velikih državah, zlasti upa Francija, da bo mogla doseči enako ugoden rezultat glede avstrijskih posojil, katerih vprašanje bi bilo s tem vsaj za velesile odpravljeno z dnevnega reda.

»Službeni list«

dravske banovine 55. kos z dne 9. julija objavlja: Uredbo o državnem in banovinskih cestnih skladih — Uredbo o melioracijskem skladu — Uredbo o spremembah uredbe o veterinarski fakulteti — Pravila o dolžnostih suplentov — Tečajnico drž. papirjev — Ratifikacijo zapisnika trg. pogodbe z Italijo — Razne objave in razglase.

Delajte za napredek trgovskih organizacij!

Politične vesti

Notranji minister dr. Korošec je imel na velikem narodnem taboru pri Sv. Trojici v Slov. gorah za proslavo 20-letnice države velik govor, v katerem je poudaril varnost, ki nam je zagotovljena z Jugoslavijo in pravico naših manjšin, da se čutijo člani svojega naroda ter se udeležujejo njegovih kulturnih dobrin. Govoril je tudi o zunanji in notranji politiki.

Novi češkoslovaški poslanik Jaroslav Lipa je došel v Beograd in obiskal dr. Stojadinovića, nato pa potuje na Bled in na Brdo, kjer bo predložil knezu namestniku akreditivna pisma in počakal beško konferenco Male zveze, ki bo konec avgusta na Bledu.

Češkoslovaška vlada bo za konec julija sklicala parlament, katerega bo predložen v razpravo narodnostni statut, razen tega pa še poseben zakon, ki bi dal vladi pooblastila za nujne ukrepe v važnih vprašanjih. Ti ukazi bi se predlagali parlamentu v poznejšo odobritev.

Angleška vlada je odklonila Francove predloge, da bi se uvedlo eno samo nevtralno pristanišče (Almerija) za tuje ladje, ker bi to pomenilo zanj že priznanje naslova vojujoče stranke, kar se pa ne more urediti brez odhoda tujih prostovoljcev.

Ruski odpravnik v Londonu je sporočil pristanek svoje vlade k doseženemu sporazumu glede umika prostovoljcev iz Španije. Sovjetska nota zahteva poostreje vse obmeje in morske kontrole.

V španskem vprašanju se je položaj nenadoma poslabšal, ker se skuša z vseh strani izigrati sporazum o umiku prostovoljcev. Italija se je uprla izvedbi umika iz treh razlogov: ker noče vlada razočarati fašistične javnosti, ker bi umik oslabil Francov vojaški položaj in ker bi se po odhodu Italijanov utegnil preveč ojačiti nemški vpliv na nacionalistično vlado.

Mussolini je zelo nezadovoljen z angleškim odgovorom, da se sporazum med obema državama uveljavi šele po izvedbi umika prostovoljcev iz Španije in da smatra Anglija ta umik kot končno rešitev celega španskega vojnega problema.

Odlog pogajanj Anglije z Italijo razlagajo s tem, ker se baje že pogaja tudi z Nemčijo. Upati je pa, da se bodo po zadnjih razgovorih grofa Ciana in poslanika Perthu v Rimu pogajanja spet pospešila.

Novo republikansko vlado v Barceloni je baje sestavil vojni minister Prieto iz zmernejših struj, ki so za pogajanja s Francom. Novica pa še ni potrjena.

Nacionalisti so na castellonski fronti napredovali in zavzeli Nules, hkrati pa so ponovili zračne napade na Barcelono in okolico.

Nemiri v Jeruzalemu se nadaljujejo, ker nastopajo na obeh straneh močno oborožene skupine, je tudi število žrtve vedno večje in je za vzdrževanje obsednega stanja poslala Anglija še nekaj novih čet. Zidovski nacionalisti so napadli neki avtobus in pet Arabcev ubili, 22 pa ranili. Pri Nazaretu so pa Arabci napadli angleško zemljemersko komisijo ter požgali šest šotorov z aparati in gradivom vred. Veliko število Arabcev in Židov je bilo te dni aretiranih. Angleži so zbrali v Iraku rezerve za morebitne zračne operacije v Palestini.

V uspešnih kitajskih letalskih napadih na reki Jangceju je bilo poškodovanih dosti japonskih vojni in prevoznih ladij, pet topničark pa je bilo potopljenih.

Pri Ankingu in Hukovu je kitajsko letalstvo sestrelilo v treh dneh 20 japonskih bombnikov. Japonci pa poročajo, da so odbili silne kitajske napade na teh mestih in prodirajo proti Hankovu, ki se že izpraznjuje. Mogoče bo tu odločilna bitka. Japonci so že zahtevali, da se vse tuje ladje umaknejo.

Japonci nameravajo po zavzetju Kiukianga presekati zvezo Hankova s Kantonom.

Maršal Čangkašek je ob prvi obletnici vojne izdal proglas, v katerem opisuje dosedanj potek vojne in zboljšanje položaja za Kitajce, ki bodo gotovo zmagali, če ostanejo složni.

Anglija in Francija pripravljata posredovalno akcijo za likvidacijo japonsko-kitajskega spora, s čimer bi se rešilo tudi vprašanje o pravicah tujega kapitala na Daljnem vzhodu, ocenjenega na približno 2 milijardi dolarjev.

Vojaški poveljnik v Klajpedi je ustavil dva nemška dnevnika, ker sta objavila ukaze narodnosocialistične organizacije.

Pogajanja za Gran Čako so se v Buenos Airesu ugodno končala in je upati, da bosta vladi Bolivije in Paragvaja podpisali sporazum, ki je pa deloma odvisen tudi od plebiscita v Paragvaju.

Denarstvo

Zlate rezerve Narodne banke

Letošnje poslovanje naše državne banke izkazuje ob polletju povečanje zlate rezerve samo za 124,6 milijonov stab. dinarjev, lani za 84. Vendar je bilo povečanje letos znatno večje in se navaja kot razna aktiva. Ta pa so se gibala od 291 v januarjem terminu naslednje mesece do 464, 819, 2031 in dosegla zdaj 2139 milijonov, medtem ko je podloga narasla le s 1287 na 1834.

Zbrala je Nar. banka to zlato od velikega izvoza, za katerega je dobivala zlato in devize. Letos te rezerve niso tako naglo naraščale, so pa še v dvigu. Nazadovale so pa tudi letos posojila in sicer za 171 milijonov ter od 2457 v letu 1932. padla letos menična in lombardna skupaj že na 1534 ali za 923 milijonov din. Naš denarni obtok pa je s 6036,4 prvič po 11 letih presegel šest milijard. Najnižji obtok smo imeli l. 1932. s 5082 milijonoma dinarjev (papirnatega in kovanega), letos pa imamo skupno 6809 milijonov, 6036 mil. papirnatega in 773 kovanega denarja. Obveze na pokaz so narasle v enem letu od 2216 na 2418 (l. 1935. še 1200). V njih so žiro računi kot glavni del narasli od 639 v l. 1935. letos na 1237 milijonov dinarjev.

Tečaji dolarskih in domačih obveznic

Pretekli teden so notirale obveznice 7%nega Blaira v Londonu 28,75, ponudba 30, v New Yorku 29 in 30; 8%ni Blair v Ameriki 29 in 30, 7%ni Seligman 41 in 44, funding 5%ni 60 oz. 63. Pariz 7%no stabilizacijsko posojilo povpraševanje 365, 5%no zlato posojilo 117.

V Zagrebu so notirale obveznice: 7% investicijsko 98—97,50, 4%ne 61,50 6%ne begluške 92,50 in 94,50, dalmatinski agrarji 92 in 92,50, 4%ne agrarne 61, 8%ni Blair 97, 7%ni 92,50 in 93, ob koncu 92,75, 7%ni Seligman 99,50, 7%no stab. 98,50, vojna škoda 476 in 480.

Delnice Narodne banke so notirale v Beogradu v ponudbi 7320. PAB 229,50 in 231.

Prvo polletje 1938 v angleškem bankarstvu

Ugodne medletne bilance bank potrjujejo razširjeno mnenje, da je bilo prvo polletje tekočega leta zadovoljivo glede bančnih dobičkov. Sicer je res v tem razdobju prišlo do nedvomnega nazadovanja v splošni trgovinski dejavnosti in tudi kar se tiče predjemov efektni borzi je bilo opaziti občutno zmanjšanje v primeri z istim časom lanskega leta. Kljub temu kažejo bančna posojila na sploh v zadnjih šestih mesecih precejšen dvig v primeri z lanskim letom. Investicije so nekoliko padle, kar je naravna posledica stacionarnih depozitov. Toda to pomeni, da se je povečal bolj dobičkanosni del bančnih poslov, in smemo pričakovati, da so bila posojila industrijam varna, tako da ni pričakovati neizterljivih dolgov.

Naraščanje posojil je tem bolj pomembno, ako upoštevamo odplačilo francoskih kreditov. Tudi depoziti so ostali na isti višini kljub repatriaciji velikih zneskov francoskega denarja. S stališča bilance je ostal položaj ugoden. Državni papirji so v teku polletja nekaj časa nekoliko padali, a so se popravili in 30. junija so stali državni papirji nekoliko višje kakor pa 31. dec. 1937. Z ozirom na trajno nizke obresti in na trgovinsko krizo je dobro, da je bil vsaj bančni dobiček v prvem polletju dovolj velik. Depresija se je začela čutiti šele v drugem četrtletju. Sicer pa je upanje, da se bo depresija popravila, ker je manj ne-

gotovosti v mednarodnem položaju, tudi pred kratkim sklenjena trgovinska pogodba z Nemčijo obeta povečan izvoz in pričakovati je, da bo v prihodnjih mesecih sklenjena anglo-ameriška trgovinska pogodba.

Devizni promet Ljubljanske borze je znašal pretekli teden 5,21 milijona dinarjev (prejšnje tedne 2,1, 8, 5,61, 4,87. Tečaj klirinške marke je padel od 15,50 že na 14,85.

Novi kovanci. Po zadnjih vesteh bomo kmalu dobili nove jugoslovanske kovance. Prve nikljaste desetice bodo skovane že letos v avgustu.

Sovjetska vlada je sklenila, da se letos razpiše notranje posojilo v višini 5 milijard rubljev. Posojilo bo plačano v 20 letih in se bo obrestovalo po 4%.

Glavni akcionar banke Österreichische Kreditanstalt — Wiener Bankverein je postala rajhovska Deutsche Bank.

Angleški uvoz zlata iz Indije. Po vesteh iz Bombaya je bilo za Anglijo odpremljeno zlato v vredno-

sti za 255.000 funtov, tako da znaša skupni izvoz zlata iz Indije za Anglijo od l. 1931. dalje 242'42 milijona funtov.

Nova nahajališča zlata v Romuniji. V Romuniji so našli nova nahajališča zlata rude. Vsebinska zlata znaša 1888 gramov, a srebra 66'6 gramov v toni rude. Zlato iz te rude bodo pridobivali s hidravlično metodo.

Zlato v Londonu. Od 23. do 27. junija je bilo kupljeno na londonskem trgu za 1,654.222 funtov zlata. Od tega odpade na švedsko 769.996 funtov, na švico 257.532, na Francijo 195.671 itd.

Pripombe k našim gospodarskim anketam Brez prave volje ni prave preorientacije

Nekaj prav poučnih ugotovitev nam je prinesla letos v zadnjih dveh mesecih narasla draginja življenjskih potrebščin, žita, koruze in moke. Prav po nepotrebnem smo bili naenkrat ostali brez potrebnih zalog in obenem tudi brez moči, da bi si kaj pomagali. Plačevati smo morali tujim špekulantom doma cene, ki so bile visoko nad svetovno pariteto in prizadeti pasivni kraji so po vsej pravici obtoževali za to anomalijo ves gospodarski aparat. To seveda nič ne pomaga za letos, lahko bi se pa od teh primerov marsikaj naučili za bodočnost. Toda značilno je bilo ob navedenem pomanjkanju živil še posebej tisto zmedeno izgovarjanje pristojnih krogov, da se je naš pridelek žal napačno ocenjal in da si glede izvoznega viška nismo edini. Resnica pa je samo ena, ta — da se v normalno urejenem in vodenem gospodarstvu daje te ocene in dejanske količine ob vestni kontroli prav kmalu spraviti v sklad z dejansko domačo porabo. Saj to ne velja le za nas, to velja za vsako državo in za vsa gospodarska področja. Celo agrarno zelo pasivne države poznajo pot do te skladnosti in si jo sproti zagotove.

Pri nas mora biti torej še neki globlji vzrok, in ta vzrok je dejstvo, da mi po tolikih letih delovanja raznih komisij, anket in odborov in fondov ne poznamo zemlje in kmetijstva ne ostalega proizvodstva. Seveda ne poznamo zato tudi kapacitete našega kmetijstva in isto velja glede drugih produkcijskih panog. In to se ne da hitro popraviti.

Spričevala neorientiranosti

Dokazov za to je vse polno. Navedemo naj tu samo nekatere: pri vseh načrtih za javna dela in posebno za glavne prometne žile se navadno niti polovica že določenih del ni izvedla in so se celo odkrito navajali kot glavni vzrok za odlaganje vsi mogoči argumenti proti posameznim javnim delom, ki so nastali kar čez noč in ki jih sploh ni bilo niti dano veljavno ovreči. Manjkala nam je še najskromnejša pregledna slika celotne države, njenih potreb in njene gospodarske bodočnosti. To bi se nam ne bilo smelo in se tudi ne bi moglo pripetiti, če bi vladala pri nas vsaj mala zavest in skrb za naše narodno premoženje.

Drugi važen dokaz je naše temeljno zgrešeno dosedanje stališče proti tujemu velekapitalu, ki ima posledaj pri nas veliko besedo in moč. Temu kapitalu pa smo mi dali v roke naše največje in najvažnejše naravne zaklade ter mu za izkoriščanje teh priznavali še izredne ugodnosti, s kakršnimi nobena vrsta naših podjetij ne bi mogla niti računati. Odločilno je upeljan pri nas tudi kapital tujih naših domačih velepodjetjih. Pri tem zna tuji element zlasti izrabljati ves aparat lastnega modernega gospodarstva in si za vsak svoj nakup zagotoviti takoj važne pravice. Posledica teh vplivov je močna prepojenost našega domačega trga s tujimi izdelki, starimi stroji

in raznimi nesolidnimi težnjami, katerih izraz je prav nastanek mogočnih kartelov.

Proizvodnja in trg

Če je naš trg količjak narasel, bi se bila morala njegova moč ob zboljšanju takoj dvigniti do dane stare kapacitete tovarn in tudi kapacitete kmetijskega gospodarstva. (Izjemni primer z žitom tu ni merodajen.) Da se pa naš trg ni tako ojačil, tega je bila kriva nezmožna denarna politika, ki še skozi več let ni mogla preučiti naše denarne krize in zato ni znala pomagati ne zavodnem ne dolžnikom. Ko je pa končno zbrala velike rezerve denarja, sta ji obležali za dolgo časa dve milijardi denarja neuporabljene. Takrat spet ni bilo orientacije, kam naj se denar najprej usmeri, da bi koristil celoti, in sicer pač zato, ker mi nismo več videli in nikdar poznali te celote. Saj nismo poznali dobro ne temelja ne inventarja, ne njegovega stanja.

Treba je glede tega samo pogledati obraze naših zgaranih ljudi ali pa verigo zadolženih posestev in podjetij, ki jih je poglajala zadnja leta na dražbo denarna stiska, posebno verigo dražb, ki jih je izvedla naša Drž. hipotekarna banka. Pogledati je treba samo malo po Sloveniji, da se vidi, kam so šla iniciativna domača podjetja, pa bodisi da so delovala tudi za tako važen del gospodarstva, kot je tujski promet. Površnost v tem oziru pa nas je veljala tudi nekaj sto milijonov škode od »velikih« tujih podjetij, ki jim je bila prepuščena dobičkanosna javna delavnost. Imamo tudi kup velikih tujih zavarovalnic, najvažnejšega elementarnega zavarovanja kmeta pa nimamo.

Navedli bi tu lahko tudi preveliko brezposelnost v državi, ki nikakor ne bi smela več naraščati, če bi se bilo naše narodno premoženje pravilno upravljalo ali celo že kaj povečalo. No, tudi glede tega vprašanja si še nismo edini, navajajo se tudi uradno različne ocene, ki dosegajo pol ali pa samo četrt milijona, in le čudno je, kako se ob tej statistiki sploh še utegne izračunati narodni dohodek.

Končno nam niti ni več treba argumentov za dokaz velike dezorientacije, ki vlada pri nas glede narodnega premoženja in socialne sestave. Zadošča naj priznanje, da smo šele predlanskim resno začeli skrbeti za državno statistiko, katero so do nekega vodile vsaj še posamezne kronovine in pokrajine, celih deset let pa — zaradi večjega centraliziranega reda — sploh nihče. Odločno moramo pozdraviti zboljšanje v tem oziru. (Glej članek dr. A. Vogelnika: Gospodarski indeksi Jugoslavije. — Revija »Tehnika in gospodarstvo« 1938, št. 3.) Statistika sama pa dejansko še nič ne koristi, treba jo je gojiti s pravim zanimanjem in jo tudi uporabljati. To je pomen statistike, vse ostalo zavisj od odgovornih faktorjev in od javnosti ter od vztrajne dobre volje.

Glede Slovenije ne moremo ob tej priliki zmolčati važnih ugotovitev, ki jih je dala letošnja kmetijska zbornica, ko se je zanj po potrudila končno ustanovljena kmetijska zbornica. Res je, da bi ob pravem pojmovanju narodnega gospodarstva morali že davno imeti te zbornice. Toda, kakor že omenjeno, ne bi tudi zbornice poslovale pravilno, če ni prave volje do resnicoljubnega dela.

Zapuščenost slovenske vasi in kmetijstva

Za nas Slovence je bila zanikrost, ki je prevladovala še doslej glede vprašanj o masi narodnega premoženja, naravnost katastrofalna. Reči moramo, da se je naša posest vsa leta že bolj eksploatirala kot pa upravljala. Vse pa kaže, da nam je ta pojem — upravljanje — še zdaj neznan, da tako rekoč niti ne čutimo svoje velike odgovornosti za bodoče rodove.

Važne številke o tleh in o sestavi našega kmetijstva smo v našem listu letos že navedli in jih ne bomo ponavljali. Jedro našega kmetskega vprašanja je v tem, da ima naš kmet neprimerno premalo zemlje. Tega ni mogoče zanikati. No, mi iz tega dejstva še nismo našli nobenega nauka in nič večjega se še ni napravilo za odpomoč ali da bi se vsaj zemlja pri nas nekoliko nacionalizirala, ko je bila zatajena nacionalizacija industrije. Iz kmetijske ankete pa smo zvedeli tudi številke — ne o agrarni reformi, toda o podobno važni akciji — o melioraciji zemljišč. Melioracija je v Sloveniji obsegala doslej komaj 8.000 ha, nuje zboljšave je pa potrebnih še nad 100 tisoč ha. In vendar se doslej za take številke pri nas nismo zmedli, bili smo se tudi že navadili misliti na to, da so melioracijske podpore in dotacije in vodni fond gotovo namenjeni le za druge pokrajine. (Letos je izšla za ta fond nova uredba.)

Porazne številke je ugotovila naša anketa tudi o živinoreji, o čemer je bil v našem listu objavljen poseben članek. V članku je pisec navajal, da se je usmerilo naše kmetijstvo k živinoreji že dvajset let pred vojno in dosegalo lepe uspehe. Žal je tudi našo živinorejo zadela huda usoda družbene krize, kakor vse kaže. Imeli smo močan trg za meso, za mleko in kože, napredovala je vzreja in selekcija, posebno se je bilo že uveljavilo mlekarstvo in siraštvo. Po vojni gremo občutno navzdol, a predvsem se je po nerazumljivi poti zmanjšalo število živine za celo petino. To pomeni, da smo tudi izgubili svoj prejšnji trg in da si ga nismo nič pridobili v državi, dalje tudi, da si ostanek izvoza tako rekoč pritrgavamo od ust. Da kakovostno ne moremo tekmovali, je znano, ker mali kmet nima ne dovolj krme ne denarja za gnojila.

Nazadovati je moral naš kmet močno tudi zaradi oslavitve vsega domačega trga, kar se kaže celo pri količini prodanega mleka. Tako so pred vojno prevzemale mlekarne že 10 milijonov litrov mleka letno in ga takoj prodajale za

hrano skoraj 6 milijonov, zdaj ga pa prevzemajo le še 8 milijonov litrov in prodajo svežega le še 3 milijone litrov. Pridelek se je po letu 1924, tako zmanjšal, da se ceni le še na dve tretjini, izgubili pa smo izvoz v Avstrijo — letnih 11 milijonov litrov. Naš ponos, naša živinoreja je torej zadeta v jedro, padla je po količini in po kakovosti pod minimum. (Proti 905 litrom dobrega mleka v Nemčiji pridelamo mi ob hektaru obdelane zemlje le 291 litrov.)

Ker smo glede žita pasivni in moramo plačevati že vsako ceno žitorodnim pokrajinam in prevoz, se vrača naše kmetijsko vprašanje tudi na tej točki nazaj k vsedravnim statistiki in k vsedravnim gospodarski, zlasti davčni politiki. Ob gozdnem in lesnem vprašanju so naši zastopniki že pokazali na hibe državnih izvoznih podjetij in iskali z njimi direktnega sporazuma. Da je slovensko gospodarsko območje najbolj trpelo od sunkov v svetovnem gospodarstvu, je pa že vsem znano in se nam ne zdi več potrebno ponavljati.

Po vsem tem vidimo, da je zaradi dezorientiranosti glede narodnega premoženja in zaradi pomanjkanja statističnega pregleda trpela najbolj Slovenija, in seveda splošno prečanski kraji.

Hoteli smo v tem članku opozoriti na sozavisnost gospodarskih problemov in statistike, ki se je domači krogi že dobro zavedajo, ker jo občutijo vsak dan bolj na lastni koži in posebno še zato, ker vidijo naraščanje vplivov tujega kapitala, ki zatira pri nas vse delovne sloje. Pomaga pa tudi tem vplivom naša dezorientacija, ki bi se morala čimprej nehati. Opozorjamo na ta vprašanja še zlasti zaradi aktualnosti državnih javnih del in zaradi melioracije zemljišč in asanacije. Pred vojno so pri nas že poznali taka dela in naša krivda ni, da se po vojni niso pravilno nadaljevala ali da so se sploh opustila.

Potreba naravne preorientacije

Gotovo pa je naša krivda, da teh vprašanj dovolj jasno ne vidimo in ne opažamo ter da še doslej ni v vsem našem delu za dvig gospodarstva nobenega načrta. Ne bi se smelo pozabiti, da so naši urejeni kraji dejansko vsaj splošno napredovali, neurejeni — in teh je več — pa najbolj propadali. Ne bi smeli v tujskopremetnih krajih brezdelno gledati tolikšne primitivnosti glede vodne oskrbe in glede splošne higiene. Urediti bi si morali vprašanja temeljne deželne produkcije in naše razmerje do industrije. (Glej o teh vprašanjih letošnje članke v reviji »Tehnika in gospodarstvo«, ki jo izdaja Socialno ekonomski inštitut v Ljubljani in v kateri sodelujejo najodličnejši znanstveniki.) Če si v teh vprašanjih odločno začrtamo pot, potem — upamo — bomo znali bolj odločno zahtevati vsa potrebna sredstva tudi za našo pokrajino. V tem smislu moramo pozdraviti delo vsake resne ankete in mnogo obetajoči pričetek vsedravnih statistično-informativnih služb, ki naj ugotovi in pokaže dejanske podlage in razmere našega gospodarstva. Pozdravljamo to službo kot voljo in večjo skrb za pokrajino, ki so bile doslej zapostavljene in so zato tudi nacionalno najbolj ogrožene. Gospodarski krogi pa morajo v lastnem interesu z vsem svojim vplivom pomagati, da pridemo do te preorientacije.

Že v 24 urah

barva, plešna in kemično snail obleke, klobuke itd. Škrobi in svetilolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, munga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 8

Telefon št. 22-72

Zunanja trgovina

Južnoameriški izvoz

Zadnja štev. »Finančnega pregleda« Londonke južnoameriške banke jasno kaže manj ugodne razmere v izvozni trgovini večine južnoameriških držav v primeri z lanskim letom. Argentina je imela v prvih petih mesecih tekočega leta neugodno trgovinsko bilanco s podmero 35.000.000 pezov. V istem času lani je bila njena bilanca aktivna za 708.000.000 pezov in izredno ugodna. Čile je imela tudi v prvih 5 mesecih letos ugodno trgovinsko bilanco z 85.689.000 pezov presežka. Toda lani v istem času je bil presežek 284.000.000 pezov. Urugvajski presežek 10 milijonov pezov v prvih treh mesecih je za 14.000.000 pezov nižji kakor lanski v istem času. Kar se Brazilije tiče, je bilo mogoče dobiti podatke glede zunanje trgovine samo za prva dva meseca. V tem času se je sicer količina izvoza povečala, toda vrednost je bila nižja kot lani. Ker je istočasno vrednost uvoza narasla, je bila bilanca v teh prvih dveh mesecih pasivna, medtem ko je bila lani aktivna.

Nizozemsko-jugoslovanska trgovinska zbornica je zborovala večeraj v Beogradu.

Pšenice bo imela Jugoslavija za izvoz okrog 45 tisoč vagonov. Za nakup so se začela pogajanja in bo prodanih v Nemčijo 15, v CSR 10, v Švico 3 tisoč vagonov, nekaj manj Italiji in ostalim uvoznikom.

Koruzi so zadnji deževni dnevi precej koristili in bo letina dobra. Izvozni višek 10 do 12 tisoč vagonov bi kupile od nas Českoslovaška in Nemčija.

Za obmejni železniški promet z Madžarsko je bil v Splitu dosežen popoln sporazum.

Italijansko poslaništvo je obvestilo naša carinska oblastva, da bosta izdajala potrdila o izvoru italijanskega blaga odslej »Consiglio provinciale delle corporazioni« in »Ufficio prov. delle corporazioni« ali pa oba skupaj, kakor je objavil oddelek za carine dne 28. junija.

Madžarska je dovolila svobodno trgovino drv in v ta namen razveljavila maksimiranje cen ter razpustila komisariat. Uvoznice daje urad za zunanjo trgovino vsem trgovcem.

Bolgarska pričakuje, da bo imela dobro žetev in dosegla vsaj tolikšen pridelek pšenice kot lani, to je nekaj nad 6 milijonov ton, koruze pa več. Letina koruze je dala lani pod 900 tisoč ton. Spomladi je prodala Bolgarska Nemčiji še 16.550 ton, Angliji 12.050, Italiji 10.600, Holandski 6900, CSR 4200 in Albaniji 3550 ton pšenice, koruze pa Angliji 28 tisoč 512, Holandski 5777, Italiji 2376 in Nemčiji 1197 ton.

Za pridelovanje sladkorja iz lesnih odpadkov so pričeli v Nemčiji te dni zidati posebno tovarno, ki bo delala z metodo prof. Dargiusa in zaposlovala 300 delavcev.

Velika ležišča petroleja so našli letos v Perziji, in sicer so bržkone večja od vseh dosedanjih polj družbe British Iranian Oil Co.

Letina pšenice na Madžarskem je letos ocenjena na 6 milijonov kvintalov več kot lani.

Brazilija je v mesecu maju izvozila 1.500.000 vreč kave, kar predstavlja največji izvoz v zadnjih 15 letih.

Avtomobilov je bilo v prvem polletju 1938. izdelanih za 41% manj kot 1937. leta. Medtem ko je bilo v prvih šestih mesecih 1937. leta izdelanih 3.225.000 voz, jih je bilo letos v istem času narejenih skupno samo 1.900.000.

Dobave - licitacije

Strojni oddelek ravnateljstva drž. železnice v Ljubljani sprejema do 12. julija ponudbe za dobavo železne žice, vijakov in bakrenih cevi, gradbeni oddelek pa strešne opeke, razne železnine betonskega železa, žičnikov, žagnih listov; do 15. julija okenskega stekla, gozdnih drogov, letev in remelnjov, ograjnih štaket, zidne opeke, svinčenega minija, luskasto oklopne barve ter strešne opeke.

Direkcija drž. rudnika v Kaknju sprejema do 13. julija ponudbe za dobavo konopnenih cevi, nožev za rezanje kopit, vijakov z maticami in usnjenih šivanih jermenov.

Direkcija drž. rudnika v Vrtniku sprejema do 21. julija ponudbe za dobavo smrekovega jamskega lesa.

Komanda pomorskega arsenala v Tivtu sprejema do 21. julija ponudbe za dobavo sukanca, lepila za les, salmijaka, vžgalnih svečic za motorje, predmetov iz azbesta in kavčuka, raznih ščetk, arabske gume, kristalne sode, srebrnega nitrata ter amonijaka, do 25. julija svinčenega in cinkovega beila, laka, barv, kita, krede, stearinske kisline, arzenika, parafina, šamota v prahu, šamotne opeke ter raznega jekla.

Direkcija drž. rudnika v Banji Luki sprejema do 21. julija ponudbe za dobavo pisalnega stroja.

Mornarska komanda v Šibeniku

sprejema do 18. julija ponudbe za dobavo gumenih cevi.

Štab mornarice kralj. Jugoslavije v Zemunu sprejema ponudbe za polfabrikate iz medi.

LICITACIJE

Pri državnem rudniku v Ljubiji bo 16. julija pismena licitacija za zidavo uradniške hiše in šest delavskih hiš.

Pri Tehniški komisiji št. 1 na Vrhniki bo licitacija za dobavo večje množine obdelanega smrekovega lesa.

V inženirskem oddelku štaba dravske divizijske oblasti v Ljubljani bo licitacija za napravo elek-

trične instalacije v vojašnici »Vojvode Mišića« v Ljubljani.

Pri štabu granične čete v Skoplju bo 25. julija licitacija za nabavo nalivnih telefonskih elementov.

Pri Vojnosanitetskem zavodu v Zemunu bo 20. julija licitacija za dobavo gaze in 26. julija za dobavo 3000 m² žične mreže.

Primorski žandarmerijski polk v Splitu bo prodal z oferto licitacijo 23. julija odpadke od volne; suknja, bombaža, gume in platna.

(Predmetni oglasi so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani na vpogled.)

Še nekaj odmevov letošnjega kongresa

»Slovenski obrtnik« je posvetil v 6. številki z dne 1. julija kongresu daljši poročilo z naslovom »Vse državni kongres v Ljubljani«, ki se glasi:

11. junija se je pričelo zasedanje vsedravnega trgovskega kongresa, na katerem je bila poleg domačih zastopstev trgovstva zlasti številna delegacija iz bratske Bolgarije. Prvi dan kongresa je bil posvečen referatom posameznih zvez in debat o vseh vprašanih, ki so bila na dnevnem redu. V prvem referatu je bilo podano poročilo o poteku raznih intervencij centralnega predstavnika na merodajna ministrstva. Dalje se je izneslo vprašanje nabavljalnih in konsumnih zadrug, pri čemer se je postavilo na stališče, da so to običajne trgovine, ki bi morale imeti usposobljene trgovske poslovoje in plačevati enake davke, kakor trgovci. Drugo vprašanje se je tikalo delovanja tujcev v naši

državi. Naša osnovna zahteva mora biti, da ostaneta trgovina in gospodarstvo v rokah naših ljudi. Reciprociteta, ki je glede delovanja tujcev v našem gospodarstvu predvidena v trgovskih pogodbah, gre samo na našo škodo, ker mi nimamo možnosti, da bi to reciprociteto izkoristili. Sicer pa se tudi v praksi našim ljudem onemogoča, da bi vršili svoje posle v inozemstvu. Zato se moramo postaviti na stališče, da ne dovoljujemo tujcem, da bi se prosto udeleževali v jugoslovanskem gospodarstvu. V naši državi se penetracija tujcev celo privilegira. Tako postopanje mora dovesti do gospodarskega zaslužnja našega svobodnega naroda. Tretje vprašanje, ki je na konferenci prišlo v razpravo, je bilo vprašanje veleblagovnic. To vprašanje je izredno težavno in je zlasti v zadnjem letu izzvalo številne proteste trgovstva. Nadalje so se obravnavale zahteve

trgovstva glede kartelov, ki pri našajo veliko škodo našemu gospodarstvu, zlasti, ker pri večini kartelov prevladuje tuji kapital. Delovanje kartelov ruši osnovne principe zdravega gospodarskega razvoja, ki mora sloneti na svobodni konkurenci. Kjer ni svobodne konkurence, se razvijajo monopoli, ki so zlasti nevarni, če so v privatnih rokah, ker omogočajo na eni strani naglo obogatitev lastnikov karteliranih podjetij, na drugi strani pa osiromašenje naroda. Pri tem pa je najhuje, da gredo ti ogromni dobički v inozemstvo. Nadaljnja točka se je nanašala na krošnjarenje. Dalje so se iznesle zahteve glede revizije carinske tarife ter vprašanja našega davčnega sistema.

Popoldansko nadaljevanje zasedanja se je pričelo z referatom o odmeri pridobnine in o skupnem davku na poslovni promet ter se je zahtevalo, naj se pridobnina odmerja vsaka tri leta.

Mariborske vesti

Regulacija Glavnega trga

pridno napreduje in bo predvidoma ureditev do zime vsaj v glavnem končana. Sedaj se gradi avtobusni kolodvor na novem delu Glavnega trga, ki dobi zaokrožen peron z betonsko streho. Od tod bodo odhajali in semkaj prihajali vsi avtobusi, ne samo mestni. Vozni red poedinih prog se bo uredil tako, da bodo imele vse dobro zvezo na druge avtobusne proge. Ker že gre novo cestišče kot podaljšek Tattenbachove ulice do Koroške ceste, ki se sedaj tlakuje, mimo magistrata, se mora preložit tudi podzemsko stranišče, ki je bilo zgrajeno pred kakimi devetimi leti. Novo stranišče se uredi ob začetku mosta v zvezi z gradnjo palače Vzajemne zavarovalnice. V dosedanjih prostorih podzemskega stranišča pred magistratom bo nameščen transformator, ki je doslej bil pred Majerjevo trgovino, tudi pod zemljo. Zaradi regulacije Glavnega trga se je moral živilski trg že pred tedni preložit v Strossmayerjevo ulico, na Vodnikov trg in na Vojašniški trg. Zaradi gneče na živilskem trgu se ob glavnih tržnih dneh, to je ob sredo in soboto, od 6. do pol 11. ure dopoldne tod ne sme voziti. Zelo neugodno je za kolesarje, da nimajo, ako posejajo trg, nikamor postaviti svoja kolesa. Zato bi bilo zelo želeli, da si mestna občina ali pa kak privatnik omisli na pripravnem prostoru stojala za kolesa, za katera naj bi se pobirala malenkostna odškodnina. Tak park za kolesa se je na Mariborskem otoku pred kopališčem zelo obnesel.

Nova cesta v Slov. goricah

se gradi kot zveza med banovinsko cesto št. IIj—Apače in znano božjo potjo Marije Snežno, ki je najvišji kraj v Slov. goricah in znana kot priljubljeno izletišče. Ta idilična točka naših Goric doslej ni imela nobene prave zveze s cestnim omrežjem. Okrajni cestni odbor mariborski je začel gradnjo

že lani in je v glavnem dogradil cesto do cerkve. Ta del je bil najtežji, ker poteka cesta v serpentinah navzgor. Je pa od tu krasen razgled, zlasti na Muro proti severu v Avstrijo. Ker je banska uprava sedaj dala na razpolago zopet znatna sredstva, se je dni začelo nadaljevanje stavbenih del in bo cesta nemara do jeseni že popolnoma gotova. Prebivalstvo zelo pomaga pri delu in večinoma brezplačno dovaža gradivo. Tudi potrebne parcele so odstopili ljudje večinoma zastonj. Zato so stroški precej znižani in se delo s sodelovanjem prebivalstva pospešuje.

Mestni avtobusni promet je moral podeželski promet nekoliko omejiti, ker frekvenca ni zadostna. Tako se s 15. julijem ukine promet na progi Maribor—Ruše. S tem dnem se začne ustavi tudi sezonska proga od Maribora do št. IIja oz. do avstrijske meje, do koder vozijo avtobusi iz Gradca.

Doma in po svetu

Gospod ban dr. M. Natlačen odide 12. julija na letni dopust in do konca meseca ne bo sprejemal strank.

Ban dr. Natlačen je obiskal po toči prizadete kraje brežiškega in šmarskega okraja in si ogledal škodo na polju in v nasadih. Ves letošnji pridelek je toča uničila v občinah Zdole, Sromlje, Pišce, Globoko in Bizeljsko ter sv. Peter in Podsreda. Zita so zbita v zemljo, vinogradi in krasni sadovnjaki uničeni za več let. Po približnih cenitvah znaša škoda 10 milijonov dinarjev. Ljudstvo je obupano, ker že primanjkuje hrane in je zato nujno potrebna pomoč. Kakor poroča »Slovenec«, bosta oba škofijska ordinariata organizirala pomoč z zbirko v Sloveniji.

Vlada je izdala te dni tri posebne uredbe o povlasticah za ustanovitve topilnice cinka v Šabcu, topilnice svinca v Zvečanu in o prenosu obveznosti glede fuzije s podjetjem Trepča Mines Limited. Divizionarji Toniću, ki si je v Ljubljani pridobil mnogo prijateljev, so častniki in mnoga društva priredila lep poslovljni večer. Tudi

ob odhodu na kolodvoru se je zbrala velika množica.

Udeleženci vsesokolskega zleta so bili v Ljubljani sprejeti z velikimi častmi in so se vsi navdušeno izražali o uspehih češkoslovaških dnevi, o gostoljubnosti in discipliniranosti Pražanov.

Na Krškem polju je moralo pristati neko nemško vojaško letalo, ki je na poti iz Celovca zašlo.

Za predsednika Asociacije slovenskih planinskih društev je bil letos izvoljen v Pragi predsednik Zveze jugoslovanskih planinskih društev dr. Fran Tominec, v odbor pa tajnik zbornice za TOI dr. Pretnar in dr. Brilej iz Ljubljane ter dr. Belančič iz Novega Sada. Mogoče bo prihodnji kongres v Ljubljani.

O varstvu prirode in narodnih parkih v Jugoslaviji je v Pragi predaval dr. Brilej. Splošen planinski material pa se zbira za knjigo Informator vseh slovenskih planinskih društev.

Tujski promet v Mariboru letos zelo nazaduje in je bilo v juniju prijavljenih le 1496 tujcev, od teh 768 naših državljanov.

Akademija se imenuje podporna združenja nemških akademikov, ki se je letos ustanovila v Beogradu.

Mednarodni odbor za nevmešavanje je že imenoval člane kontrolnih odborov za Španijo. Med njimi je tudi upokojeni admiral Rihard Salher, ki biva stalno v Jugoslaviji.

Nemcev je v Jugoslaviji samo 3 in pol odstotka. Največ jih je v donavski banovini s 343.885 ali 14,4%, potem v območju Beograda s 26.612 ali 9,21% in nekaj več, po številu 80.501 ali 2,98% v savski ter 28.998 ali 2,53% v Sloveniji. Kljub temu pa imajo dosti večji vpliv. V kočevskem okraju je Nemcev 8665 ali 22,83%, za njim je takoj ptujsko mesto z 10,74%. Absolutno jih je največ v štajerskih okrajih. Naših državljanov Nemcev je pa v Sloveniji le 25.054.

Narodnoobrambna zbirka Češkoslovaške je že presegla četrtil milijarde kron. 73.121 oseb in trdki je do 2. julija darovalo 257.964.397 kron.

Fidejkomisi so v Nemčiji odpravljeni s posebnim zakonom, ki dovoljuje lastnikom svobodno prodajo teh posestev.

Zakon o unifikaciji prava za poroko in ločitev v Avstriji in ostali državi je objavila berlinska vlada ter uvedla z njim uradno civilni zakon. Prepovedano je sklepanje zakona, če obstoje rasne ali krvne razlike in če kdo ni sposoben za izvrševanje zakonske dolžnosti. Vzrok za ločitev je tudi zakonolomstvo ali pa narodna korist, zla-

sti če en del noče otrok. V veljavo stopi zakon 1. avgusta. Baje čaka v Avstriji 50 tisoč parov, ki se doslej niso mogli znova poročiti, a jim bo to omogočeno po narodno-socialistični odpravi cerkvenega stališča.

V Barceloni je skoraj 150 tisoč beguncev, ki jih republikanci ne morejo več preskrbovati in so zato naprosili Francijo za pomoč. Potrebna bi bila znatna podpora v naravi.

Tokijska vlada je priznala, da znašajo dosednji stroški kitajske vojne že 7380 milijonov jenov ali 90 milijard dinarjev. Uvesti so se morale stroge omejitve v zasebnem gospodarstvu tako glede prometa, razsvetljave in kurjave. Vlada pa je uverjena, da ji ne bo zmanjkalo živil in da bo skromno ljudstvo požrtvovalno vztrajalo do konca.

Zasedeno kitajsko ozemlje obsega 428.000 km² v 9 pokrajinah in ima nad 130 milijonov prebivalcev. Številke o padlih z obeh strani se pa zelo razlikujejo. Po kontroliranih podatkih je padlo doslej 130 tisoč Kitajcev in 56.329 Japoncev.

Angleški lastniki ladij so glede Španije objavili resolucijo, ki ugotavlja, da je trgovina Francove Španije rezervirana absolutno za nemške in italijanske trdnje. V prvem trimesečju je bilo izvozenega v Španijo 290.000 ton angleškega premoga, od tega pa v nacionalistično Španijo samo 20.749 ton.

Opozicija v Franciji in opozicija v Angliji sta po poročilih italijanskih listov sklenile, da bosta skupno nastopale v vseh važnih mednarodnih vprašanjih, posebno pa glede Španije.

Romunija bo po novem zakonu razdeljena na 10 pokrajin, ki se po glavnih rekah imenujejo: More-sul s Temišvarom, Dambovita z Bukarešto, Dunarea s Konstanto, Prut z Galacem, Nistru s Kišinevom, Siret z Jašo, Scea s Črnovicami, Crisul s Klujem in Olt z mestom Albo Julijo. S tem se odpravijo zgodovinske meje. Pokrajine bodo vodili guvernerji.

Hidrobiološki inštitut za proučevanje italijanskega vodovja je pričel poslovati ob jezeru L. Maggiore z ustanovno glavnico 10 milijonov lir.

V zadnjih poplavih mesta Kobe na Japonskem je poginilo 311 oseb, 1200 je ranjenih, za 400 pa manjkajo podatki. Gmotna škoda se ceni na 30 milijonov dolarjev.

Brezplačni vizum za Italijo? Italijanski turistični zastopniki so pred dnevi prisostvovali italijansko-jugoslovanskim turističnim konferencam in takrat predlagali v Rimu neke olajšave v turističnem prometu med Italijo in Jugoslavijo, a v prvi vrsti prehod meje turistom z brezplačnim vizumom.

Sekcija Jugoslov. učiteljskega združenja za dravsko banovino je imela v poslovnem letu 1937/38. skupaj 34 sreskih društev s 3199 člani. Število članstva je letos padlo za 62. V dravski banovini je vsega skupaj 4205 učnih oseb. Izven JUJ je torej 1006 učiteljev in učiteljic. Med njimi so redovnice raznih samostanskih šol. Sekcija izdaja tednik »Učiteljski tovariš« in pedagoški problemom posvečeno revijo »Popotnik«. Lepe uspehe ima »Mladinska Matica«, ki je dvignila število naročnikov svojih publikacij v preteklem letu za 3000 izvodov. Tako izhaja sedaj mladinski mesečnik »Naš rod« v nakladi 23 tisoč izvodov, ostale publikacije »Mladinske Matic« pa v 23.100 izvodih. Skupno je izdala »Mladinska Matica« do sedaj že 1.099.900 izvodov raznih svojih publikacij, vseh št. »Naš rod«. Marljivo delo učitelstva zasluži vse priznanje.

Znova so se pripetile v Franciji tri letalske nesreče z vojnimi letali tipa Bloch, o katerih trde listi, da imajo neko sestavno napako.

Radio Ljubljana

Torek, dne 12. julija. 12.00: Plošče — 12.45: Poročila — 13.00: Napovedi — 13.20: Radijski orkester — 14.00: Napovedi — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Nac. ura: Janko Katič — 19.30: Zvočna šala — 20.00: F. Suppe: Pesnik in kmet, plošče — 20.10: Gradovi, Valvazor in nastanek renesanse (Jože Gregorič) — 20.30: Radijski orkester — 21.15: Koncert Majde Lovsetove in Čedomila Dugana — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Radijski orkester.

Sreda, dne 13. julija. 12.00: Plošče — 12.45: Poročila — 13.00: Napovedi — 13.20: Radijski orkester — 14.00: Napovedi — 18.00: Radijski orkester — 18.40: Mladinska ura: Julij v naravi (Miroslav Zor) — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Nac. ura: Slovenija, etnografski center Evrope (Ciril Hočevar, novinar) — 19.50: Plošče — 20.30: Simfonični koncert iz Roške Slatine — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Radijski orkester.